

Adel. [REDACTED]

RETEN I HJØRRING

J.nr. 04-24472-62.

KOP/

DOM

Afsagt den 9. oktober 2012 i sag nr. SKS SKIF-748/2009

Separat tvist i ægtefælleskifte

A [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

mod

W [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande:

Sagen vedrører deling af pensionsrettigheder, herunder fællesskabskompensation og rimelighedskompensation, i forbindelse med deling af fællesboet ved skilsmisse.

Sagen er anlagt den 15. juli 2010.

Sagsøger, A [REDACTED], har nedlagt følgende påstande:

Principalt, at W [REDACTED] skal betale 400.000 kr. til A [REDACTED] efter retsvirkningslovens § 16 d og § 16 e.

Subsidiært, at W [REDACTED] skal betale et mindre beløb efter rettens skøn efter retsvirkningslovens § 16 d og § 16 e.

Det tilkendte beløb forrentes med procesrente fra sagens anlæg og til betaling sker.

Overfor W [REDACTED] selvstændigt nedlagte påstand vedrørende retsvirkningslovens § 16 f, stk. 2, påstås frifindelse.

Sagsøgte, W [REDACTED] har principalt påstået frifindelse udover et beløb på 50.000 kr. efter retsvirkningslovens § 16 e.

Subsidiært har W [REDACTED] påstået, at retten skal træffe bestemmelse efter retsvirkningslovens § 16 f, stk. 2, angående overdragelse af en passende andel af W [REDACTED] pensionsordninger, dog således at der ikke skal ske nogen deling af de livsvarige indekskontrakter.

Begge parter har fri proces.

Oplysninger i sagen

A [redacted], født i 1946, og W [redacted], født i 1940, indgik ægteskab den 7. januar 1967. A [redacted] havde ved ægteskabets indgåelse et særbarn på 3 år. I 1967 fik parret tvillinger. A [redacted] og W [redacted] blev separeret den 19. august 2009. Der blev efterfølgende indgået en bodelingsoverenskomst, ifølge hvilken hver part har modtaget en boslod på 387.000 kr.

I forbindelse med separationen i 2009 og senere skilsmissen i 2011 er det et vilkår, at W [redacted] betaler bidrag til A [redacted]s underhold uden tidsbegrænsning. Statsforvaltningen har ved afgørelse af 30. juli 2010 bestemt, at bidraget fastsættes til 0 kr.

W [redacted] har under ægteskabet frem til 2008 været ansat hos [redacted] - siden 1991 som direktør og medejer.

A [redacted] har under ægteskabet været hjemmegående, herunder i en periode på 4 - 6 år været privat dagplejemor.

Der er enighed om, at indeståendet på A [redacted]s ratepension pr. 19. august 2009 var 35.240,07 kr.

Parterne har rettet henvendelse til F [redacted], afdelingsdirektør i SEB Pension, med henblik på, at få et sagkyndigt skøn over, hvad A [redacted] rimelige pension kunne udgøre, såfremt hun havde været på arbejdsmarkedet.

Af skrivelse af 30. september 2011 fra F [redacted] fremgår følgende:

"Med henvisning til deres brev af 24. august 2011 kan jeg oplyse følgende:

1. Ud fra de foreliggende oplysninger er det ikke muligt at fortage en konkret beregning. Det vil i givet fald kræve mange flere informationer om bl.a. indbetalingernes størrelse, arten af pensionsordningen, de årlige forrentingssatser mv.
2. Indlægger vi i mangel af konkrete informationer en række forudsætninger, som beskrives herunder, vil resultatet være følgende:

Efter 44 år vil der stå 470% af lønnen, svarende til 1.645.000 kr., hvis

lønnen i 2008 udgjorde 350.000 kr. Beløbet er før betaling af skat eller afgift.

Forudsætninger for beregningen

- Indbetalingsperiode = 44 år (18 til 62 år)
- Årlig indbetaling = 10% af lønnen i alle år, hvoraf 25% er anvendt til omkostninger og forsikringsdækninger (baseret på Forsikring & Pensions standardforsætninger)
- Årligt afkast efter inflation (4,5% baseret på forudsætningerne i G82 grundlaget) og lønstigning (1% baseret på Forsikring & Pension standardforsætninger) =
- 1964 - 1982 - 3,5% (før indførelse af realrenteafgift)
- 1982 - 2008 - 1% (efter indførelse af realrenteafgift/pensionsafkastskat)

For god ordens skyld bemærker jeg, at ovennævnte alene er en fiktiv beregning baseret på de angivne oplysninger og forudsætninger."

Det er i bilag 20 - 23 oplyst, at såfremt W. [redacted] samlede pensioner omregnes til fri kapital, vil værdien med en pensionsudbetaling fra den 70. år, en årlig rentetilskrivning på 4 % og efter fradrag af almindelig indkomstskat på 37,50 % være 919.304,88 kr. (nettoværdien).

Der er uenighed om, hvilke værdier, der med henblik på vurdering af rimelighedskompensation skal lægges til grund for W. [redacted] C. [redacted] pensionsordninger.

W. [redacted] har således i bilag D fremlagt en opgørelse af pensionerne, ifølge hvilken nettoværdien er 575.278 kr., svarende til en skattepassivering på 60 % ved ophævelse af pensionerne i utide.

Retsgrundlag

Sagen omhandler fælleskabskompensation efter retsvirkningsloves § 16 d, rimelighedskompensation efter lovens § 16 e, og betalingsreglen i lovens § 16 f.

Af betænkning nr. 1466 om ægtefællers pensionsrettigheder fremgår det på side 182, afsnit 12.2.3. Mulige former for pensionssammenligning og/eller kompensation:

"Hvis en pensionsrettighed skal indgå i en egentlig lighedeling, må der foretages en værdiansættelse, herunder passivering med eventuel latent skattebyrde. Selv om en afklaring af de værdiansættelsesproblemer, der knytter sig til latente skattebyrder, er ønskelig, er det udvalgets opfattelse, at dette spørgsmål ikke egner sig til lovgivning, men må afklares i

retspraksis. Forlades princippet om total lighedeling, og afløses dette af en kompensationsregel, er det ikke nødvendigt at foretage en præcis værdiansættelse, idet der foretages en skønsmæssig opgørelse af kompensationsbeløbets størrelse".

Af samme betænkning side 198 nederst ses det, at udvalget har opereret med en beskatning af løbende udbetalinger på 40 - 50 %.

Forklaringer

A [REDACTED] har forklaret, at hun er kontoruddannet. Hun blev ansat på [REDACTED] i 1962 som kontorelev og læste sideløbende på handelsskolen om aftenen. Da hun blev gift med W [REDACTED], havde hun en datter på 3 år. Kort efter giftemålet - i april 1967 - fødte hun tvillinger. De havde således 3 børn, der skulle passes i institution, såfremt hun skulle fortsætte på arbejdsmarkedet. Med hendes løn kunne det bedst betale sig, at hun selv passede børnene. W [REDACTED] var på det tidspunkt vist nok blevet værkfører hos [REDACTED]. Hun forlod arbejdsmarkedet pr. 1. marts eller 1. april 1967. Når man påtager sig at få børn, må man passe dem, således at de får en god start på tilværelsen.

Hendes forældre havde et landbrug og var i øvrigt rimelig store med arveforskud. Hun kunne på den måde bidrage både med daglige fornødenheder i form af landbrugsprodukter og med penge. W [REDACTED] var helt indforstået med, at hun gik derhjemme og passede børnene. På et tidspunkt, da tvillingerne var startet i skole, mente hun, at hun kunne tage sig et halvdagsjob. Det var ikke let at få arbejde. W [REDACTED] sagde en dag, at han var bekendt med, at der var en mejerist, at der manglede en kontordame. Hun var til samtale - det var vist nok i slut 70'erne. Hun fik ikke jobbet. Hun følte selv, at hendes kvalifikationer var forældede, og at det ville være en belastning, hvis hun skulle til at sætte sig ind i det igen. Hun opgav at søge job. Det var hendes beslutning og W [REDACTED] kommenterede det ikke. Økonomisk kunne de sagtens få tingene til at hænge sammen på W [REDACTED]'s løn. Efterfølgende var hun privat dagplejemor i 4-6 år. Hun tjente lidt håndører herved. Det var blandt andet naboernes børn, hun passede. Herved kunne hun også passe sine egne børn. Hun har aldrig haft andre pensioner end den kapitalpension, der er oplyst under sagen. Kapitalpensionen blev etableret efter at hendes ældste bror blev trafikdræbt som 37 årig. Dette medførte, at hun og W [REDACTED] overvejede situationen og så det fornuftige i at etablere en pensionsopsparing. Midlerne til hendes pensionsopsparing blev taget fra de fælles penge - det vil sige fra W [REDACTED]'s løn. Hun lever i dag af folkepension plus de midler, hun fik via bodelingen. Statsforvaltningen har fastsat W [REDACTED]'s ægtefællebidrag til nul, idet hans indkomst er for lav til, at der kan blive fastsat et bidrag. Det var hende, at der ville skilles p.g.a. W [REDACTED]'s utroskab. Hun er i dag 66 år gammel. Det er korrekt, at hun har været ca. 5 år i alt på arbejdsmarkedet.

W [REDACTED] har forklaret, at han oprindeligt er uddannet

smed. Han fik arbejde på [REDACTED] i 1963, hvor han samtidig om aftenen læste til maskinmester. Da han mødte A [REDACTED] var han avanceret til en stilling i konstruktionsafdelingen. På [REDACTED] var der ikke nogle regler om, at man ikke måtte være et par. Det var nødvendigt, at A [REDACTED] gik hjemme med børnene. Det er nok rigtigt, at A [REDACTED] søgte job hos en mejeribestyrer, da børnene kom i skole. Hun søgte også et andet job. Han syntes, at det var en god ide, at A [REDACTED] fik et arbejde, for så kunne hun få sig en identitet udenfor hjemmet. Det var ikke sådan, at han skubbede på for at A [REDACTED] skulle få sig et job - han syntes blot, at det ville være en god ide. A [REDACTED] kastede sig herefter over slægtsforskning, hvilket hun efterhånden blev ekspert i. Han foreslog derfor på et tidspunkt A [REDACTED], at hun skulle gøre slægtsforskning til et erhverv. I 1991 blev han direktør i [REDACTED] efter, at han og nogle kollegaer havde købt aktiemajoriteten i selskabet. Han fylder 72 år om 1 måned, men han er ikke gået på pension endnu. Han gik af som direktør hos [REDACTED] i år 2008, hvor han også solgte alle sine aktier og forlod virksomheden. Han driver i dag en lille hobby virksomhed, hvor han køber konkursramte virksomheder og handler med disse. Han tjener ikke det store herved. Han gør det, fordi det er sjovt. Han tjener så meget, at han kan leve af det - han tør jo ikke bruge af sine pensioner endnu. Han kan ikke skaffe mere end 50.000 kr. i kontant udbetaling til A [REDACTED] uden, at han skal til at sælge ud af ejendomme - hvilket jo er svært i dag. Han kan heller ikke sælge bilen, for så kan han ikke komme rundt mere. På en af hans pensioner er der indbetalt penge, før han blev gift med A [REDACTED], men det drejer sig alene om et par 1000 kr. Hans revisor har lige gjort hans varelager op til 30.000 kr., så der kan ikke realiseres noget der.

F [REDACTED] har som sagkyndigt vidne forklaret, at han er afdelingsdirektør i SEB pension. Han er uddannet aktuar. Han arbejdede 38 år i CODAN. I brevet af 30. september 2011 til advokat P [REDACTED] forsøgte at besvare, hvor meget en kvindelig funktionær ville have optjent i pension i et normalt karriereforsløb under nogle givne forsætninger. Når han i sin besvarelse indlægger en forsætning om, at der årligt bliver indbetalt 10% af lønnen, er dette på grund af, at dette er en sædvanlig indbetalingsprocent og også var det i 1960'erne. Han har imidlertid ikke mulighed for at vide, hvilken overenskomst A [REDACTED] ville have været undergivet. I 1964 var visse områder af arbejdsmarkedet dækket af pensionsoverenskomster - andre var ikke. I dag kan vi ikke vide, hvilket område A [REDACTED] ville have været beskæftiget indenfor. Områder med pensionsoverenskomster i 1960'erne var typisk: Finanssektoren, offentlig sektor i form af lærere, sygeplejersker og jurister. Derimod var der typisk ingen pensionsoverenskomster for timelønnede og ufaglærte. Under Schlüter-regeringen kom der i 1987 - 1988 et oplæg til, at den sidste million danskere også skulle undergives en pensionsordning. Man startede så i 1990 op med en indbetalingsprocent på 0,9 % af lønnen. I dag ligger indbetalingsprocenten typisk på omkring 12 % for disse faggrupper. Statistisk set skifter folk job hver 7. år. Dette tal er imidlertid varierende, f.eks. er jobskiftefrekvensen for tiden mindre, på grund af den generelle

krise. Der er mange usikkerhedsmomenter i den beregning, han har foretaget. Ca. 90 % af de 2,8 millioner arbejdsduelige danskere i dag, har en pensionsordning. De sidste 10 % - som mest af alt udgøres af selvstændige - er ikke undergivet en pensionsordning. Sådan var det også i 2008, da A og W gik fra hinanden. Brancheorganisationen Forsikring og Pension har som standard, at pensionsberegninger bygger på en omkostningsprocent på 25, således at 25 % af indbetalinger går til forsikringer og andre omkostninger. I perioden fra 1964-1982 var der ingen skat på renteafkastet af pensionsformue. Dette blev inddrevet i 1982, hvor realrenteafgiften blev indført. Han er derfor for perioden 1964-1982 regnet med en rente på 3,5 % udover inflationen. For perioden efter 1982 har på grund af realrenteafgiften regnet med en rente på 1 % ud over inflationen. Med disse forudsætninger vil man efter 44 års opsparing med en pensionsindbetaling på 10 % af lønnen, have en pension, der ville udgøre 4,7 gange årsgagen.

Parternes synspunkter

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med deres nedenfor angivne påstandsdokumenter.

I påstandsdokument af 23. august 2012 har sagsøger til støtte for den nedlagte påstand gjort følgende anbringender gældende:

- "at A har krav på rimelighedskompensation efter RVL § 16 E,
- at A har krav på fællesskabskompensation efter RVG 16 D,
- at forskellen på parternes pensioner er mere end to års opsparing,
- at A alene har modtaget en beskeden boslod på kr. 387.000,00,
- at A ikke har kunnet oppebære nævneværdige pensionsordninger, idet hun alene har en enkelt pension, hvis værdi udgør kr. 22.962,69,
- at værdien af pensionerne ifølge RVL opgøres efter fradrag af afgifter,
- at det af sagsøgte fremlagte bilag D bestrides i enhver henseende,
- at forskelsværdien på parternes pensionsordninger er langt større end kr. 563.000,00 efter skat,
- at sagsøgte ikke ved flere lejligheder har opfordret sagsøgeren til at søge

- arbejde,
- at det ikke vil være velfærdstruende for sagsøgtes økonomi, såfremt et kompensationsbeløb skal udbetales kontant."

Sagsøger har under hovedforhandlingen videre gjort gældende, at det er af hensyn til familien, at sagsøger ikke har været på arbejdsmarkedet.

I påstandsdokument af 22. august 2012 har sagsøgte til støtte for den nedlagte påstand gjort følgende anbringender gældende:

- "at der ikke er baggrund for tilkendelse af fællesskabskompensation efter retsvirkningslovens § 16 D fordi, der ikke er et reelt pensionstab, uanset pensionsforskellen, allerede fordi det ikke skyldes hensyn til familien eller den anden ægtefælle, at sagsøger selv har valgt at være hjemmegående husmoder i hele ægteskabets varighed, jfr. nærmere sagsøgtes processkrift af 23. september 2010, herunder at sagsøgte ved flere lejligheder har opfordret sagsøgeren til at søge et arbejde, men forgæves. Betingelserne for at beregne pensionstabet er dermed ikke opfyldte, jfr. § 16 D, stk. 1, nr. 2, og den mellemkommende og på dette område meget klare retspraksis, specielt ØL-dommen af 22. december 2011,
- at der således alene kan blive tale om rimelighedskompensation ud fra en betragtning om, at der er en stor pensionsforskel og ægteskabets varighed, og at sagsøgtes pension forlods vil sikre ham mere end kr. 50.000 p.a. i pensionsudbetaling, uden at sagsøgeren derved selv med tillæg af eventuel kompensation vil nå op over, hvad der svarer til en udbetaling på ca. kr. 135.000 årligt, hvorfor der tages bekræftende til genmæle for så vidt angår pligten til at yde en rimelighedskompensation, der dog størrelsesmæssigt bestrides, idet der ved udmålingen skal lægges vægt på sagsøgtes høje alder og begrænsede økonomi og det forhold, at sagsøger modtog en ikke ubetydelig boslod, sammenholdt med den forskel, der ved skønsmæssig udmåling af rimelighedskompensation efter retspraksis har været mellem pensionsforskellen og det beløb, der blev tilkendt, hvilket er baggrunden for sagsøgtes nedlæggelse af påstand om betaling af rimelighedskompensation med kr. 50.000,
- at det ville være velfærdstruende for sagsøgtes økonomi, om et evt. kompensationsbeløb derudover skulle udredes kontant, hvorfor retten i den situation anmodes om at træffe afgørelse efter retsvirkningslovens § 16 F, stk. 2, som anført i sagsøgtes subsidiaire påstand."

Rettens begrundelse og afgørelse

Fællesskabskompensation

Det kan efter det oplyste lægges til grund, at A [REDACTED] under ægteskabet har foretaget en mindre pensionsopsparing, end hvad der svarer til en rimelig pensionsordning for hende, jf. retsvirkningslovens § 16 d, stk. 1, nr. 1.

Det kan efter parternes samstemmende forklaringer lægges til grund, at A [REDACTED] efter tvillingernes fødsel i 1967 blev hjemmegående af hensyn til familien. A [REDACTED] har forklaret, at hun - da børnene var begyndt i skole - forsøgte at få et halvdagsjob. W [REDACTED] syntes, at dette var en god ide, og fremkom også med et konkret jobforslag hos en mejerist. A [REDACTED] fik ikke jobbet og opgav at søge job, da hun syntes, at hendes kvalifikationer var forældede. Det fremgår således af sagen, at A [REDACTED] i en meget lang årrække efter at børnene var små ikke har været på arbejdsmarkedet.

Retten anser det på denne baggrund ikke for bevist, at det er hensyn til familien, der er årsag til den manglende pensionsindbetaling og dermed det af A [REDACTED] lidte pensionstab. A [REDACTED] har dermed ikke krav på fællesskabskompensation efter retsvirkningslovens § 16 d.

Rimelighedskompensation

Der er mellem parterne enighed om, at A [REDACTED] har krav på rimelighedskompensation, jf. retsvirkningslovens § 16 e. W [REDACTED] har taget bekræftende til genmæle for en rimelighedskompensation på 50.000 kr.

Retten har ved vurderingen af forskellen på værdierne af parternes pensionsrettigheder taget udgangspunkt i beskatningsprocenten ved løbende udbetaling, og ikke i beskatningsprocenten ved udbetaling i utide. Dette findes at være i overensstemmelse med retsvirkningslovens betalingsregel i § 16 f, der ikke bygger på en forudsætning om, at den kontante betaling af kompensationsbeløb tilvejebringes ved ophævelse af pensionen i utide. Retten har i overensstemmelse med forarbejderne ikke foretaget en præcis værdiansættelse/skattepassivering, idet der foretages en skønsmæssig opgørelse af kompensationsbeløbets størrelse.

Henset til den betydelige forskel i værdierne af parternes pensionsrettigheder, til ægteskabets lange varighed, parternes alder, boslod og formueforhold i øvrigt, fastsættes rimelighedskompensationen til A [REDACTED] til 200.000 kr.

Efter det om W [REDACTED] formueforhold oplyste, finder

retten ikke, at han har ført bevis for, at det ikke er muligt for ham at betale den fastsatte rimelighedskompensation kontant. W [REDACTED]
[REDACTED] subsidære påstand tages derfor ikke til følge.

Sagsomkostninger

Efter sagens karakter og udfald finder retten, at hver part skal bære egne sagsomkostninger.

Thi kendes for ret:

W [REDACTED] betaler inden 14 dage 200.000 kr. til A [REDACTED]
[REDACTED]

Beløbet forrentes med procesrente fra 15. juli 2010.

Ingen af parterne betaler sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

[REDACTED]
Dommerfuldmægtig